

סיפורים נפלאים פרשת בהעלותך

לאחר יגיעה רבה מצא שוורים מובחרים, וכאשר רצה לשלם עבורם הבחין שהמעות אבדו לו וחזר לביתו בפחי נפש. אחר זמן מה נטל שוב מעות ויצא מביתו אל השוק לקנות שוורים. הפעם בא אליו אליהו בדמות זקן וחזר על שאלתו כפעם הקודמת. כשראה שעדיין אינו אומר מה שלמדו אמר לו שנית, אמור אם ירצה השם, או אם יגזור ה'. כיון שהסוחר לא שעה לדבריו גם בפעם זאת הפיל עליו אליהו תרדמה. כשנרדם נטל ממנו את כיס המעות והניחו אצל הכיס הראשון במעבה היער. כאשר הקיץ הסוחר משנתו וראה שהכסף נגנב ממנו, שב לביתו בצער רב. בהתבוננו בשני המקרים שקרו לו, הגיע למסקנה כי בוודאי יד ה' בדבר והעונש הגיע לו מאחר שלא שמע לאליהו שלימדו להאמין בהשגחת הבורא יתברך. מיד קיבל על עצמו שמאותו יום ואילך יאמר אי"ה על כל דבר שירצה לעשות. כאשר יצא בפעם השלישית אל השוק נגלה אליו אליהו בדמות נער עני המבקש עבודה. שאל אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: הנני הולך לשוק לקנות שוורים אי"ה. ברכו אליהו בברכת הצלחה ובקשו שאם יזדקק לעזרה בהנהגת השוורים יקרא לו. אמר לו הסוחר: אם אך יעזור לי ה' יתברך שאקנה שוורים אשכור אותך לעזור לי. הצליח הסוחר בדרכו, ומצא שוורים מובחרים בזול ושכר את הנער להנהיגם. בדרכם הביתה ברחו לפתע השוורים לתוך היער רדף אחריהם הסוחר עד שלפתע נעצרו ליד סלע, ועליו מצא מונחים שני הכיסים שאבדו לו. שמח הסוחר, והודה לה' והמשיך בדרכו עם הנער והשוורים. כאשר הגיעו לביתו נעלם לפתע הנער. אז הבין הסוחר כי יד ההשגחה העליונה הייתה בכל אשר אירע לו.

"לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא" (י, ז)

מסופר על הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט זיע"א שאמר פעם על אחיו הצעיר הרה"ק רבי דוד משה מטשארטקוב זיע"א, א בשעה שאחי דוד משה נוטל בידו את ספר התהלים ושפתיו רוחשות פסוקים של נעים זמירות ישראל, אומר לו כביכול הקדוש ברוך הוא, דוד משה בני, הריני מוסר בידך את כל העולם ועשה בו כרצונך. ואילו נתנו לי משמים כוח גדול זה הייתי יודע יפה מה לעשות בו, אבל אחי דוד משה חש עצמו כל הימים עבד נאמן של הבורא יתברך, עד שמחזיר לו את העולם בדיוק כפי שקיבל ממנו.

"כי ה' דבר טוב על ישראל" (י, כט)

הרה"ק רבי אהרון מבעלזא זצ"ל היה גר ברחוב אחד העם, הוא ראה מכוניות נוסעות בשבת, וכל מכונית שעברה הוא צעק להם מזל טוב, מזל טוב, הוא אמר הרי לא יכול להיות שהם נוסעים סתם ומחללים שבת, הרי רחוב אחד העם קרוב לבלפור כנראה שהם הולכים לבית הרפואה כדי ללדת.

"זוה מעשה המנורה מקשה זהב עד ירכה עד פרחה מקשה היא" (ח, ד)

כשביקר האדמו"ר ממוז'יץ זצ"ל בפעם הראשונה בארץ, בשנת תרפ"ה, נתקבל על ידי הרברט סמואל - הנציב העליון הבריטי, וביקשו שישתדל לעשות שלום בין המפלגות המסוכסכות ביישוב היהודי בארץ. השיב הרבי: חכמינו מספרים שבשעה שציוה הקדוש ברוך הוא למושה על עשיית המנורה, התקשה בכך משה, ואף על פי שהראהו ה' באצבע את מעשה המנורה, ככתוב: "זוה מעשה המנורה", לא יכול היה משה לעשותה, עד שאמר לו הקדוש ברוך הוא: השלך את כיכר הזהב לאש, והמנורה נעשית מאליה. לכאורה, מדובר בתלמיד הטוב ביותר ביותר בעולם - משה רבינו, וברב הטוב ביותר בעולם - הקב"ה. ובכל זאת מתקשה משה לתפוס את מעשה המנורה? אלא, הסביר האדמו"ר: על המנורה נאמר שהייתה "מקשה זהב טהור", כדי ללמד ולסמל על האחדות השלמה של כל חלקי העם - "עד ירכה" - האנשים הניצבים בתחתית הסולם, "עד פרחה" - הגדולים והחשובים שבעם. על משה הוטלה המשימה לאחד את חלקי העם לחטיבה אחת, ובכך התקשה עד שזכה לסייעתא דשמיא, ואף עתה, סיים האדמו"ר, נוכל להגיע לאחדות, אם יערה ה' עלינו רוח ממרום שתבטל את יצר הפלגנות השרוי בתוכנו...

"על פי ה' יסעו בני ישראל ועל פי ה' יחנו" (ט, יח)

השל"ה הקדוש אומר שעל כל פעולה ותנועה שהאדם רוצה לעשות, יאמר "אי"ה", או "בעז"ה", שהרי לא במדבר בלבד היו החניה והנסיעה על פי ה', אלא כל צעד וכל שעל בכל ימי העולם על פי דבר ה' הוא, וכאשר אדם אומר "בעזרת השם" או "אם ירצה השם" כדאי שירגיל עצמו לומר זאת בכונה ומתוך התבוננות, ולא כמצות אנשים מלומדה, על ידי זה הוא מחדיר בעצמו ומשיב אל לבבו עיקרי האמונה, ומביא על עצמו ברכה. בספר "אוצר המדרשים" מסופר: מעשה באדם עשיר שהיה נדיב לב ובעל צדקה, אך ליבו לא היה שלם באמונה ובהשגחה פרטית, בלבבו סבר תמיד כי את כל עושרו בכוחו ובעוצם ידו רכש.

פעם יצא ליום השוק על מנת לקנות שוורים. בדרך פגע בו אליהו הנביא שנראה כסוחר. שאלו אליהו: להיכן אתה הולך? אמר לו: לשוק אני הולך לקנות שוורים. אמר לו אליהו: אמור אי"ה או אם יגזור ה' יתברך. השיב לו הסוחר הרי המעות בכיסי, והדבר תלוי אך ורק ברצוני. השיבו אליהו: אם כך אתה אומר לא תצליח.

ואכן, כאשר המשיך הסוחר בדרכו נפל כיס המעות מאמתחתו בלא שהרגיש בכך. ראה אליהו את הכיס והניחו על סלע בלב יער במקום שאין בני אדם עוברים שם. הסוחר הגיע לשוק

ותדבר מרים
ואהרן במשה

לעי"נ
הרה"צ פנחס בן ר' בנימין בינוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת בהעלותך

"הפעמון מקולקל זה ימים אחדים" אומר הרב. עכשיו ודאי נוכחת שאזהרת חז"ל – "והוי דן את כל האדם לכף זכות", כוללת גם את הרב.
(על חומותיך ירושלים עמ' מ)

"והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה..." (יב, ג)

בעל בית אחד פגע בכבודו של דיין, מבית דינו של רבי עקיבא איגר זצוק"ל. הצטער על כך הדיין מאוד. ניסה ר' עקיבא להרגיעו: ומה בכך אם העליבו אותך, מה אנו, מה כבודנו? – אבל מי העליב אותי, עם הארץ הזה, הגס הזה? התרגז הדיין. – אמר רעק"א זצוק"ל: עכשיו מובן לי מדוע נאמר אצל משה "ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה", עניו צריך להיות עניו אפילו כלפי הפחות שבפחותים. (עיטורי תורה)

"והאיש משה ענו מאד מכל האדם" (יב, ג)

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות גדולי הדור, השתתף גם הגה"ק רבי יוסף דב רבה של בריסק זיע"א. הגאון הנ"ל הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים, והתפתח ויכוח סוער בין הרבנים שנוכחו במקום. לאחר מכן תירץ הגאון הנ"ל תירוץ אחד שלו, ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים אשר הפליאו את השומעים. הגה"ק רבי יצחק בלאזר זיע"א שנכח באותה אסיפה, ישב כל הזמן ולא פצה את פיו. ר' יוסף דב תמה ואמר הנה שאומרים עליו אדם גדול הוא? כשבא לביתו ביקש שיביאו לפניו את ספרו של רבי יצחק "פרי יצחק" כדי לתהות על קנקנו. להפתעתו מצא שם את הקושיה עם שני התירוצים. השתומם ר' יוסף דב ואמר כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלאזר.

"ויצעק משה אל ה'... אל נא רפא נא לה" (יב, ג)

הגה"ק רבי יוסף שלמה כהנמן מפוניבז' זיע"א סיפר, בחול המועד פסח תרס"ח בהיותו עדיין בחור הגעתי לראשונה לביקור בראדין, מיד הוא פנה לביתו של הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א, אך לא מצאו. הוא ישב והמתין ולפתע שמע קול יללה בוקעת, בכי המבטא כאב נורא. הוא נדהם לפשר הבכי. הסבירו לו שה"חפץ חיים" מבקש עתה רחמים עבור אשה הזקוקה לישועה. מיד אמר רבי יוסף שלמה לעצמו, כיצד יכולים לעזוב מקום כזה, בו מצוי אדם המסוגל לבכות בכי קורע לבבות על צרת הזולת, ובו במקום גמר אומר ללמוד בראדין ולהסתופף בצילו של ה"חפץ חיים" הקדוש.

א גוט שבת

על אודות האשה הכושית אשר לקח" (יב, א)

בשנת תרע"א פרץ משבר כספי קשה, במוסדות "הישוב הישן" בירושלים. בין המוסדות הנפגעים, היה גם בית היתומים דיסקין, שנשיאות רבי יצחק ירוחם דיסקין. רבי משה בלוי החליט לנסוע לחוץ לארץ כדי לגייס כספים להצלת בית היתומים. בהיותו בעיר פרשבורג אשר בהונגריה, קרה לו מאורע שלמדו עד כמה צריך לדון לכף זכות. וכך הוא מספר עליו: את שבת הגדול שבתתי בפרשבורג. בערב שבת עליתי אל הדיין רבי לייב רובינשטיין והפקדתי בידו את הכסף שנמצא אצלי. ביום ראשון בבוקר נכנסתי אליו שוב כדי לקבל ממנו את הפקדון. הוא שאלני: האם בקרת כבר אצל הרב [רבי עקיבא שרייבר]? כשעניתי בשלילה, אמר לי: איך יתכן להיות בפרשבורג ולא לבקר את הרב? לך עוד היום לפני הצהרים לבקרו. לא תתחרט. הבטחתי לעשות זאת. הרב גר בקומה ראשונה. נגשתי אל הדלת וראיתי את הכתובת בהונגריה: הרב הראשי שרייבר. אני לוחץ על הכפתור החשמלי אבל אין תשובה. הנני לוחץ שנית ושלישית. אין תשובה. אני חושד שניתנה הוראה למשרת, אם יראה יהודי אורח (שבוודאי עוסק באיסוף כספים), שלא יפתח לו.

אני מתרעם בלבי, חוזר לאכסנייה שלי ושולח גלויה בדואר. בה אני כתוב שרציתי לבקר אבל לא נתנו לי להיכנס. וקובל אני על הרב, על שאין עניים בני ביתו. אחרי הצהריים פגשני שוב רבי לייב רובינשטיין ושאלני: האם כבר בקרת את הרב? "כן" עניתי. "אבל לא פתחו לי את הדלת. כנראה אין הוא מתגעגע למבקרים כמוני?" "לא יתכן" אומר הוא. "אין אתה מכיר את הרב. אין מנהגו כך. עכשיו מבקש אני שלא תסע מכאן עד שתתראה עם הרב. האם מצאת את ביתו לנכון?" "כן" אמרתי. "ראיתי שלט קטן?". "ומה עשית?" "לחצתי על הכפתור החשמלי". "באיזו דלת?" הוא שואל. "בדלת האמצעית?" "כן" עניתי. "בלכתך אחרי הצהריים, לחץ על כפתור הדלת, בצד שמאל". אני הולך ולוחץ על הכפתור שאמר לי. נפתח אשנב והמשמש שואל: "רוצה לראות את הרב? איזה שם להודיע?" "משה בלוי מירושלים" אחרי מספר רגעים נפתחת הדלת המרכזית והרב יוצא לקראתי ומזמין אותי להיכנס. הביקור נמשך שעה וחצי. אני עומד לצאת והוא מלווני. שינינו לא מזכירים את בקורי שלפני הצהריים ולא את הגלויה (הדואר מתחלק שם, פעמיים ביום). הוא יוצא אתי עד מחוץ לדלת ואומר לי: "בבקשה, לחץ על הכפתור". אני לוחץ. "האם אתה שומע צלצול?" "לא"